

Jeg kan også høre på fru Jette Gottlieb, at det er fuldstændig ligeegyldigt for Enhedslisten, at prognoserne faktisk peger i retning af, at den her efterlønsordning om nogle ganske få år vil komme til at koste 30 mia. kr. Den udgift og den merudgift, der ligger på staten her, er noget nær en fordobling af, hvad den er i dag, men den problemstilling ser man stiltiende på uden overhovedet at forholde sig til den.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Til hr. Poul Erik Dyrhund: Jo, vi forholder os i høj grad til samfundsudviklingen og bl.a. til det faktum, at nedslidningen og udstødningen fra arbejdsmarkedet er mangedoblet i forhold til, hvad de var for 20 år siden. Derfor er brugen af efterlønsordningen jo vokset så kolossalt; derfor er der ganske rigtigt det problem, at efterlønsudgifterne vokser.

Men det er ikke vores dagsorden, at det automatisk betyder, at den skal skæres eller laves om. Vores produktivitet er i den samme periode steget ganske væsentligt. Og det er vores opfattelse, at de udgifter, det koster at sikre vore ældre i samfundet et værdigt liv på forskellig vis, er godt givet ud. Det er vi villige til at gøre, og det har vi også været i alle de forhandlinger, vi har indgået i.

Til hr. Jørn Pedersen vil jeg sige, at den måde, vi behandler de her ting på, gør jo, at det er meget vanskeligt at gå ned i de enkelte detaljer. Og jeg er heller ikke sikker på, at vi får chancen for at stemme for de gode ting, der er her og der, f.eks. sikringen af, at man bevarer de muligheder for førtidspensionister. Det kommer an på, om vi får mulighed for at få lovforslaget delt op, eller hvad vi gør.

Men under alle omstændigheder: Hvis vi får muligheden, er det en af de ting, vi gerne vil stemme for, intet problem dér.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrhund (S):

Fru Jette Gottlieb udlægger det, som om alle, der går på efterløn i dag, er fuldstændig slidt op på arbejdsmarkedet, er udstødt fra arbejdsmarkedet osv. Ja, hvis det endda var sådan, fru Jette Gottlieb. Men det er jo langt, langt, langt og utrolig fjernt fra virkeligheden. Det er jo præcis derfor, vi er i den situation, at vi må prøve at få kigget på de her ting.

Alle undersøgelser peger jo i retning af, at det ikke er tilfældet: at langt over halvdelen af

dem, der går på efterløn, ingen nedslidningsproblemer har, ikke har slidproblemer osv. Og derfor søger vi at skille tingene ad nu, således at vi prøver at holde nogle gulerødder frem for dem, som faktisk ikke er nedslidte og godt kan blive der et stykke tid længere, og så vi stadig væk kan sikre – uanset hvad fru Jette Gottlieb i øvrigt står her og påstår – at hvis folk er nedslidte, og de har behov for det, kan de gå på efterløn den dag, de er 60.

(Kort bemærkning).

Jette Gottlieb (EL):

Hr. Bjarne Laustsen sagde, at alle nedslidte havde mulighed for at gå på efterløn, men det forudsætter jo altså, at man har disponeret tidligere, sådan at man har efterlønsretten, og jeg remsede en række tilfælde op, hvor jeg opfattede det i hvert fald som forståeligt, hvis folk ikke følte sig i stand til at betale efterlønskontingentet.

Jeg nævnte dem, der var på uddannelsesorlov til 60 pct. af dagpengene, jeg nævnte dem, der var i midlertidig arbejdsafbrydelse, fordi de gik på studier, på SU, fordi de ikke havde mulighed for at få uddannelsesydelse; jeg nævnte en række eksempler på, at det kunne være meget vanskeligt at få råd til det efterlønskontingent, og jeg forudså, at vi ville stå i en situation, hvor adskillige ikke ville være i stand til at have efterlønsretten, når den tid så kom.

Det mener jeg også man er nødt til at forholde sig til, for der vil også være en skævhed i det. Dem, for hvem de 300 kr. ikke betyder noget, vil selvfølgelig have lettere ved bare at slippe dem end dem, som skal vende hver krone. Derfor bliver der også en ulighed i det her.

Hr. Poul Erik Dyrhund siger, at det er den store gruppe af vellønnede, tennisspillende advokater, og hvad der ellers er blevet nævnt, der tager efterlønnen i dag; det mener jeg ikke er rigtigt. Det mener jeg også kan dokumenteres. Jeg mener stadig, efterlønnens hovedformål er at sikre muligheden for tilbagetrækning for dem, der er svage på arbejdsmarkedet, og sådan mener jeg også, at det bør være.

(Kort bemærkning).

Bjarne Laustsen (S):

Fru Jette Gottlieb tabte tråden før, og derfor vil jeg selvfølgelig gerne gentage mine spørgsmål.

Jeg kan ikke forstå, hvordan Enhedslisten kan få det til at hænge sammen, hvis det er fuldstændig ligeegyldigt, om der er 50.000 eller